



ISOVER

Det Enerkipolitiske Udvalg
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Saint-Gobain Isover a/s
Østermarksvej 4
6580 Vamdrup
Telefon 72 17 17 17

Salg: Telefax 72 17 19 19
Adm.: Telefax 72 17 19 11
Distribution: Telefax 72 17 19 14
Teknisk afd.: Telefax 72 17 19 16

2006-03-06
NCL/awi

e-mail: isover@isover.dk
www.isover.dk

CVR nr. 11 93 32 38

Hvornår skal danskerne mon i gang med at spare på energi i bygninger?

Danmark har et tårnhøjt energiforbrug til opvarmning.

I gennemsnit bruger en dansk bolig, hvad der svarer til 14 liter olie pr. kvadratmeter pr. år. Summen af kravene i det nye bygningsreglement, som nu skal til at virke, kan opgøres til 5,5 liter olie pr. kvadratmeter pr. år. De to tal viser, hvor langt der er fra vision til virkelighed.

Med en forholdsvis overskuelig indsats kan vi på sigt skære cirka en tredjedel af det samlede energiforbrug i bygninger. Vel at mærke uden at det koster en krone. De sparede udgifter så at sige "betaler" indsatsen. Det kræver imidlertid, at vi går i gang nu, og det er hér, vi har problemet.

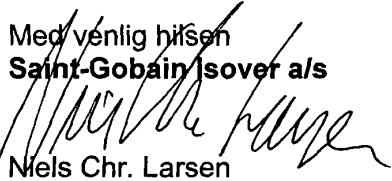
Danske virksomheder ligger inde med teknologier til energibesparelser. For eksempel kan vi i dag bygge helt almindeligt udseende parcelhuse, som næsten ikke bruger energi til opvarmning, og som koster blot lidt mere end dem, vi rent faktisk bygger.

Men danskerne savner øjensynligt helt incitamenter til at spare. Så hvis vi skal nedbringe energiforbruget i bygninger, som tegner sig for godt 40 procent af det samlede forbrug, må der tages politisk initiativ.

I sidste ende handler det om, hvorvidt Danmark går i retning af sit ambitiøse CO₂ sparemål eller den modsatte vej.

Jeg har vedlagt en kronik, som jeg har skrevet til nogle dagblade. Jeg håber, den kan være med til at bringe emnet på bane.

Med venlig hilsen
Saint-Gobain Isover a/s


Niels Chr. Larsen
Regionsdirektør

Danskerne savner incitament til at spare på energien

*Af Niels Chr. Larsen
Regionsdirektør
Saint-Gobain Isover*

Danmark har forpligtet sig til at nedbringe CO₂ udledningen med 21 procent i forhold til niveauet i 1990. Det ambitiøse mål skal være nået i 2012. Da godt 40 procent af den energi, vi anvender, går til opvarmning og ventilation i bygninger, er byggeriet naturligt i fokus. Det nye bygningsreglement, som trådte i kraft ved årsskiftet, og vedtagelsen af Energistrategi 2025 på Christiansborg peger i den rigtige retning, men vil næppe i sig selv føre til lavere forbrug. Danskerne savner incitament til at spare.

I en årrække har det være muligt at bygge parcelhuse, som næsten ikke bruger energi til opvarmning. Husene, hvis udseende kan være fuldstændig identisk med dem, danskerne bygger i dag, koster op til seks procent ekstra at opføre. Med den lave rente, kan energibesparelsen ved disse nulenergi- eller passivhuse imidlertid betale både renter og afdrag på den ekstra investering, og når beløbet er betalt, kan boligejeren år for år stikke besparelsen direkte ned i lommen og samtidig glæde sig over sin uafhængighed af energipriser.

Men hvorfor bygges der så ikke nogle af disse huse i Danmark?

Svaret er, at kommunalbestyrelserne hidtil har haft lovhjælp til at nægte dispensation fra tilslutningspligt til kollektive varmforsyningsanlæg og fra elopvarmningsforbudet.

Hvis en borger ønskede at bidrage til nedbringelse af CO₂ udledningen ved at bygge et nulenergihus, skulle vedkommende altså alligevel betale for tilslutning til fjernvarmen.

Mens Danmark på den ene side står over for et overordentligt stort CO₂ sparemål, så har vi på den anden side så at sige straffet dem, som ville tage initiativ til at spare på energien og hjælpe med til at nå målet.

Når incitamentet på denne måde fuldstændig mangler, når vi ingen vegne - og det er vel også i erkendelse heraf, at en ny bekendtgørelse på dette felt nu er på vej. Bekendtgørelsen, som formentlig træder i kraft i løbet af januar/februar, pålægger kommunalbestyrelserne at dispensere både fra tilslutningspligt og elopvarmningsforbud.

Også manglende energikrav til eksisterende bygninger i skiftende bygningsreglementer har medvirket til, at vi i dag har et unødvendigt højt gennemsnitligt energiforbrug i vore boliger. I Danmark er avancerede teknologier og materialer til rådighed for byggesektoren, og vi renoverer årligt bygninger for cirka 60 mia. kr. Hvis energisparende foranstaltninger tænkes ind i disse renoveringer, kan det medvirke til, at vi på sigt kan skære i alt cirka en tredjedel af det samlede energiforbrug i bygninger. Uden at det totalt set koster en krone, idet de øgede investeringer betales af sparede energiudgifter.

Bygningsreglementet, som netop er trådt i kraft, omfatter også ombygninger. Men det er sent, vi får dem med, og sendrægtigheden afspejler sig i det gennemsnitlige energiforbrug i bygninger, som er helt oppe på 14 liter olie pr. kvadratmeter pr. år. Det er dobbelt så meget, som kravene til nye bygninger kunne opgøres til i bygningsreglementet fra 1995, og det nærmer sig det tredobbelte af de 5,5 liter, der er summen af kravene i det nye bygningsreglement.

Som disse tal og eksempler viser, har politikerne i en længere årrække ikke formået at sende virksomme signaler til vi borgere om at spare på energien i vore huse. Og man har forpasset mulighederne for at gøre det attraktivt at tænke lavenergi ind i parcelhuse og i større projekter, der jo også uden problemer kan opføres efter passivhus-principperne. Blandt andet som følge heraf går det trægt med at nedbringe energiforbruget.

Resultatet er, at Danmark målt pr. indbygger udleder mere kuldioxid fra opvarmning af boliger end vores naboer i Tyskland, Sverige og Norge. Også lande som England, Irland og Portugal klarer sig bedre end Danmark. Vel at mærke på trods af, at danske virksomheder gennem en omfattende produktudvikling er blandt Europas førende inden for teknikker og materialer til at nedbringe energiforbruget.

Det er naturligvis ærgerligt - og miljømæssigt ikke særlig ansvarligt - at vi står lidt i stampe. Også set i lyset af, at der i mange tilfælde er god økonomi i at spare. Endvidere kan vi se fra andre områder, at det rent faktisk kan lade sig gøre at etablere en sparekultur: Hvem går ikke efter et "A", når der skal købes

vaskemaskine? Og hvem kigger ikke på den nye bils brændstofforbrug, der jo altid oplyses i artikler om testkørsel, i brochurer, på salgsskilte med mere.

En forskningsrapport fra Statens Byggeforskningsinstitut slår fast, at man med forholdsvis enkle midler (altså uden større bygningsmæssige indgreb) kan nedbringe energiforbruget i eksisterende boliger med, hvad der svarer til 830 mio. liter olie om året - eller forbruget i cirka 250.000 parcelhuse.

Resultatet af manglende fokus på energibesparelser er imidlertid, at boligen i en årrække ikke er blevet ofret den opmærksomhed på energiområdet som for eksempel hårde hvidevarer - og det har formentlig influeret på det holdningsmæssige. En undersøgelse fra Energistyrelsen viser i hvert fald, at energibesparelser ikke er noget, som ret mange boligejere tænker på. Når det gælder investeringer i boligen, overskygges initiativer til energibesparelser af nye køkkener, badeværelser med mere.

Paradoksalt nok viser flere undersøgelser - inklusive den omtalte - at danskerne generelt mener, de har et lille varme- og elforbrug. Ligeledes er det den overvejende holdning, at boligens konstruktion ikke fejler noget.

Modsat mangler husejerne ikke viden om konstruktionsmæssige og tekniske løsninger til at nedbringe energiforbruget. En investering i disse er blot ikke på dagsordenen overhovedet.

Det betyder, at vi for eksempel har en mængde parcelhuse, opført i perioden fra 1961 til 1972, hvor der er et kæmpe behov for en indsats, men hvor der ikke rigtig sker noget. Denne gruppe udgør hele 36 procent af det samlede beboede areal i danske parcelhuse, og behovet hér overgås kun af landets ældste boliger, som er opført før 1930, viser forskningsrapporten fra Statens Byggeforskningsinstitut.

Det offentliges prioritering af at spare på energien kan også være vanskelig at få øje på. I dag kan man opleve, at for eksempel en stor skole ikke har penge på anlægsbudgettet til at skifte vinduerne ud. Men - heldigvis - har den penge nok på driftsbudgettet til et kompenserende højt energiforbrug. Det er nok uproblematisk set ud fra en kortsigtet økonomisk betragtning. Men på længere sigt og ud fra hensynet til miljøet er det en laden-stå-til holdning, som er dyr for både miljøet og skatteborgerne.

Med det nye bygningsreglement og Energistrategi 2025 bliver 2006 året, da der for alvor lægges op til en vending i bygningers energiforbrug.

Der er krav om, at nye huse skal holde sig inden for en energiramme. Der er krav om lufttæthed og til det såkaldte transmissionstab - altså tab af energi gennem konstruktionerne. Endvidere og ikke mindst er eksisterende bygninger kommet under reglementet, og der stilles nu krav om, at konstruktionen ved ombygning skal føres op til nutidskrav - ganske vist med tilføjelsen "*hvis det er rentabelt*".

Energistrategi 2025 indeholder en - forsigtig - målsætning om, at den årlige effekt af energispareindsatsen skal svare til 1,7 procent af energiforbruget i 2003 (ekskl. energi til transport) - desværre med en lidt "blød" tilføjelse om, at hvis "*det viser sig, om nogle år*", at energiforbruget (ekskl. transport) ikke udvikler sig som forventet, vil aftalens parter drøfte situationen og overveje, om det er muligt med konkrete virkemidler at styrke indsatsen for energibesparelser".

Når man ser på udviklingen af energiforbruget i bygninger over de seneste 10-20 år, må man imidlertid konstatere, at træerne ikke vokser ind i himlen af sig selv. I hvert fald afspejles det gennemsnitlige energiforbrug i en bolig slet ikke i de intentioner, som stramningerne i bygningsreglementerne har været og er udtryk for.

Hvorfor skulle det ændre sig nu? Hvad skulle få os til at ændre holdning og lave om på traditioner i byggeriet over natten?

I stedet for at følge op på intentioner og visioner *om nogle år*, er der behov for et skarpt fokus og en stærk politisk ledelsesmæssig forankring af "projektet", som dermed vil være sikret den fornødne bevågenhed.

Og hvorfor ikke samtidig gøre noget ved selve grundlaget for borgernes indstilling til at spare på energien i boligen?

De høje faste afgifter på fjernvarme virker jo demotiverende og tilskynder ikke til energibesparelser, idet den variable del, som vi selv kan kontrollere, er lille. Den formelle begrundelse for afgifterne er, at de skal regulere adfærd. Det reelle er vel, at de er et solidt fundament for skatteopkrævning. Adfærdsregulerende er de i hvert fald ikke i det ønskede omfang.

Endvidere kunne man med fordel kigge på ejendomsbeskatningen. Dét, der kendetegner huse, som bruger lidt eller ingen energi til opvarmning, er blandt andet kraftigere murkonstruktioner, som fylder mere end

almindelige mure. Da man betaler ejendomsværdiskat i forhold til bruttoarealet, straffes man faktisk for at bygge på en måde, der er med til at nedbringe energiforbruget.

Endvidere: Hvis man i en eksisterende bolig beslutter sig for at investere for eksempel 100.000 kr. i energibesparende foranstaltninger, stiger husets værdi, og igen kommer ejeren i den situation, at vedkommende straffes med højere skat.

Et forslag kunne være at betale en grøn afgift i relation til energiforbruget. Dermed ville vi skabe et incitament til at spare.

Denne ændring kunne - sammen med mange andre gode initiativer, som er indeholdt i det nye bygningsreglement og Energistrategi 2025 - henlede opmærksomheden på, at vi alle med fordel kan hjælpe med, når det ambitiøse danske CO₂ sparemål skal nås.

Omvendt - hvis politikerne læner sig tilbage i stolene og venter på, at det hele kommer i fart af sig selv, så er jeg overbevist om, at vi skal vente temmelig længe på blot en enkelt procents energibesparelse.

Boldene er givet op her ved indgangen til 2006. Nu bør politikerne tage ansvar for at løbe projektet i gang.